

Program Rozwoju
Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030

PROO

Priorytet 2a

Dotacje operacyjne
na wsparcie budowy początkowych
kapitałów żelaznych

Edycja 2021

WYTYCZNE DLA EKSPERTÓW PROO 2a

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Wytyczne dla ekspertów

Spis treści

I. PROO – PODSTAWOWE INFORMACJE	3
II. ROLA EKSPERTÓW W PROO	6
III. WARSZTAT PRACY EKSPERTA	8
IV. ZASADY OCENY MERYTORYCZNEJ WNIOSKÓW	10
V. KRYTERIA OCENY MERYTORYCZNEJ WNIOSKÓW	13
VI. O czym należy pamiętać przed zatwierdzeniem karty oceny?	27

I. PROO – PODSTAWOWE INFORMACJE

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich (PROO) to rządowy Program dotacyjny dla organizacji sektora pozarządowego, w ramach którego beneficjenci otrzymają środki na wsparcie rozwoju ich organizacji co umożliwi im lepszą realizację działalności statutowej.

Cel główny PROO

Głównym celem Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich jest wsparcie rozwoju instytucjonalnego organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie udziału tych organizacji w życiu publicznym i upowszechnianiu demokratycznych norm obywatelskości.

Cele szczegółowe Programu to:

1. Wzrost zaangażowania obywateli i organizacji obywatelskich w życie publiczne;
2. Wzmocnienie organizacji obywatelskich w wymiarze strategicznym;
3. Poprawa stabilności finansowej organizacji obywatelskich.

Priorytet 2a

Przedmiotem Konkursu PROO 2a jest udzielenie dotacji na działania obejmujące kompleksowe przygotowanie Wnioskodawcy do utworzenia kapitału żelaznego.

Priorytet 2a zakłada wsparcie zadań publicznych, których celem będzie przygotowanie i realizacja działań zmierzających do zbudowania po okresie przygotowawczym, w oparciu o lokalne środowisko organizacji, jej partnerów społecznych i publicznych, początkowych kapitałów żelaznych organizacji obywatelskich.

Co bardzo ważne, Priorytet 2a zakłada właśnie realizację działań zmierzających do zbudowania kapitału, a nie działań budujących ten kapitał. Jest to bardzo istotna różnica, ponieważ proces gromadzenia środków finansowych nie jest przedmiotem tego Priorytetu Konkursu. Należy mieć na uwadze, że przychody które zostaną wykazane przez organizację będą musiały być przeznaczone wyłącznie na działania zgodne z katalogiem wydatków wskazanym w budżecie wniosku, czyli znów do przygotowania się do zbudowania kapitału, w przeciwnym razie podlegają zwrotowi jako dotacja pobrana w nadmiernej wysokości. W związku z powyższym rolą eksperta jest wyłapanie tej różnicy już na wstępie i w razie takiej konieczności obniżenie punktacji w pierwszym kryterium oceny (dot. adekwatności wniosku w odniesieniu do celów Programu).

Eksperti muszą mieć również na uwadze, że dotacje w ramach tego konkursu nie mogą zostać przeznaczone na wpłatę do istniejącego lub nowotworzonego kapitału żelaznego. Mogą zdarzyć się wnioski w których taka sytuacja będzie miała miejsce – w takim wypadku również należy obniżyć punktację.

W ramach PROO 2a wsparciem będą mogły zostać objęte działania tych organizacji, które zaprezentują wykonalny plan działań przygotowawczych do utworzenia kapitału żelaznego. Istotnym elementem, który będzie brany pod uwagę przy wyborze wniosków do dofinansowania będzie gotowość aplikujących podmiotów do zbudowania międzysektorowej koalicji na rzecz utworzenia kapitału żelaznego.

Dotacje udzielane w ramach Priorytetu 2a mogą zostać przeznaczone m.in. na:

1. Opracowanie wieloletniego, kompleksowego programu utworzenia i budowania kapitału żelaznego.
2. Opracowanie dokumentacji administracyjnej (systemu zarządzania kapitałem żelaznym wraz ze strukturą oraz procedurami, dokumentacji prawnej itp.).
3. Opracowanie strategii inwestycyjnej kapitału żelaznego.
4. Realizację działań, które pozwolą rozpocząć pozyskanie środków dla utworzenia kapitału żelaznego po zakończeniu etapu przygotowawczego, w tym między innymi: pozyskanie listów intencyjnych od potencjalnych darczyńców z sektora przedsiębiorstw, indywidualnych filantropów, przygotowanie do organizacji zbiórek publicznych w formie tradycyjnej i on-line, przygotowanie do pozyskania współfinansowania ze strony samorządów, zagwarantowanie środków z 1% w przypadku organizacji pożytku publicznego, przygotowanie do pozyskania środków od organizacji pozarządowych działających np. w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu (fundacji korporacyjnych) itp.
5. Realizację działań mających na celu pozyskanie partnerów instytucjonalnych (zbudowania koalicji na rzecz kapitału żelaznego), którzy będą w różnych formach wspierać budowę i wykorzystanie potencjału kapitału żelaznego (partnerzy rozumiani są tu jako podmioty publiczne i prywatne oraz organizacje pozarządowe, które potwierdzą gotowość i możliwości do zaangażowania się w działania).
6. Realizację działań promocyjno-informacyjnych związanych z przygotowaniem do budowy kapitału żelaznego, w szczególności upowszechniania w otoczeniu Wnioskodawcy informacji nt. znaczenia kapitału żelaznego i korzyści wynikających z jego utworzenia dla społeczności lokalnej.
7. Udział w wydarzeniach krajowych i międzynarodowych których tematyka związana jest z procesem przygotowania do budowania kapitałów żelaznych.

8. Przeprowadzenie wizyt studyjnych w organizacjach mających doświadczenie w procesie przygotowania do budowania kapitałów żelaznych.

Są to podstawowe założenia Programu, które musi spełnić każdy wniosek konkursowy. Oznacza to, że we wniosku muszą znaleźć się elementy wskazujące, że realizacja zadania będzie skutkowała zarówno rozwojem samej organizacji oraz w wyniku odpowiednio przygotowanego planu zbudowaniem struktur oraz przygotowaniem organizacyjnym do zbudowania kapitały żelaznego po zakończeniu finansowania z PROO 2a. Szczególnie istotny jest pierwszy w powyższych punktów. Każdy wniosek powinien przewidywać opracowanie wieloletniego, kompleksowego programu utworzenia i budowania kapitału żelaznego, ponieważ organizacja będzie musiała przedstawić ten dokument wraz ze sprawozdaniem końcowym. Ma on również za zadanie świadczyć o tym, że organizacja sumiennie przepracowała cały okres przygotowawczy i będzie gotowa wdrożyć wypracowaną strategię po zakończeniu finansowania z NIW-CRSO.

Grupy Partnerskie

W ramach PROO 2a nie przewiduje się możliwości składania wniosków w ramach grup partnerskich. Oznacza to, że zaplanowane działania mają być skierowane na organizację wnioskującą o dofinansowanie. Dotacja ma posłużyć na rozwój właśnie tego podmiotu który o nią aplikuje.

Wysokość dotacji i czas trwania zadania

Dotacja udzielana jest na okres od 2 do 3 lat (od 24 do 36 miesięcy).

Wartość środków przeznaczonych na dotacje dla organizacji w ramach konkursu w 2021 r. wynosi **1 000 000 zł**. Szacunkowe alokacje na kolejne lata wynoszą odpowiednio **1 000 000 zł** w 2022 r. i **1 000 000 zł** w 2023 r.

W ramach Konkursu organizacje mogą ubiegać się o dotację w maksymalnej wysokości **do 500 tys. zł**.

II. ROLA EKSPERTÓW W PROO

W ramach Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich eksperci dokonujący oceny merytorycznej wniosków pełnią jedną z kluczowych ról dla prawidłowej realizacji Programu i osiągnięcia jego celów. Środki przeznaczone do rozdysponowania wśród beneficjentów są ograniczone w stosunku do zainteresowania Programem, konieczne jest dokonanie selekcji wniosków w oparciu o zawarte w dokumentach konkursowych kryteria i wytyczne. Ekspersi przyczyniają się do osiągnięcia celów Programu dzięki stworzeniu możliwości do rozwoju i realizacji działań poprzez przyznanie dotacji najlepiej ocenionym wnioskowi, przy jednoczesnym odmówieniu finansowania innym.

Zadaniem ekspertów jest:

1. Odrzucenie wniosków niewpisujących się w Program, przygotowanych w sposób niegwarantujący osiągnięcia jego celów. W przypadku PROO 2a będą to wnioski które nie zakładają działań przygotowawczych do budowania kapitału żelaznego;
2. Wskazanie wniosków, które w najwyższym stopniu wpisują się w Program oraz tych, których wnioskodawcy gwarantują prawidłową realizację założonych zadań.

Dodatkowo:

3. Edukowanie wnioskujących organizacji, poprzez odpowiednio opracowane i zredagowane uzasadnienia, dotyczące jakości złożonych wniosków. Zadaniem eksperta będzie zatem wskazanie organizacji popełnionych błędów, co pozwoli na złożenie poprawionego wniosku w kolejnych konkursach.

Celem Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich jest m.in. wzrost zaangażowania obywateli i organizacji obywatelskich w życie publiczne. Wszystkie organizacje powinny mieć równą szansę otrzymania dotacji – **ocena powinna zatem opierać się wyłącznie na podstawie złożonego wniosku.**

KONFLIKT INTERESÓW

Ekspert nie może dokonywać oceny w sytuacji, w której występuje lub może wystąpić konflikt interesów. Przed rozpoczęciem oceny wniosków, każdy ekspert podpisuje deklarację bezstronności. W przypadku zaistnienia prawdopodobieństwa konfliktu interesów ekspert jest zobowiązany do zgłoszenia tego faktu do NIW oraz wycofania się z oceny merytorycznej danego wniosku. W przypadku zgłoszenia do NIW konfliktu interesów lub stwierdzenia konfliktu interesów przez NIW wniosek przekazywany jest do oceny merytorycznej innemu ekspertowi.

NIW-CRSO podkreśla konieczności unikania wszelkich sytuacji, które mogłyby podważać bezstronność i obiektywizm eksperta – w szczególności niedozwolone są próby kontaktu z przedstawicielami organizacji wnioskujących.

PROO

III. WARSZTAT PRACY EKSPERTA

Jak wygląda procedura oceny i jak się do niej przygotować?

W przypadku oceny merytorycznej wniosków w priorytecie 2a jeden ekspert ocenia kilkanaście wniosków (w zależności od liczby złożonych wniosków w danej edycji).

Bardzo ważne jest wcześniejsze zgłoszenie jeżeli ekspert nie ma możliwości ocenienia otrzymanej liczby wniosków – im szybciej NIW-CRSO otrzyma to zgłoszenie, tym lepiej, ponieważ wpływa to na terminowość całego procesu oceny.

Wniosek jest oceniany odrębnie przez dwóch ekspertów, z których oceny wyciągana jest średnia. W przypadku, gdy różnica ocen dwóch ekspertów zewnętrznych wynosi 30 punktów lub więcej Wniosek jest dodatkowo oceniany przez trzeciego eksperta zewnętrznego. W przypadku, gdy wynik każdego z ekspertów jest niższy niż 60 punktów, Wniosek nie jest przekazywany do oceny przez trzeciego eksperta.

Dane ekspertów oceniających poszczególne wnioski nie są udostępniane Wnioskodawcom.

Organizacje nie mają możliwości odwołania od oceny merytorycznej wniosków. Dlatego niezwykle ważne jest odpowiednie uzasadnienie liczby przyznanych punktów, aby nie budziło ono żadnych wątpliwości ze strony Wnioskodawcy.

Plan pracy eksperta

1. Podstawowym zadaniem eksperta przed przystąpieniem do oceniania wniosków jest opracowanie własnego warsztatu pracy – tj. m.in. wybór właściwego miejsca, wyznaczenie harmonogramu i odpowiednie rozplanowanie czasu pracy.
2. Bardzo ważnym i niezbędnym elementem pracy eksperta jest zapoznanie się z pełną dokumentacją konkursową, w szczególności:
  - a. Programem Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030;
  - b. Regulaminem konkursowym priorytetu 2a edycja 2021 wraz z załącznikami;
  - c. Plikiem zawierającym najczęściej zadawane pytania dot. Konkursu;
  - d. Podręcznikiem dla Wnioskodawców.

3. Do każdego z ekspertów przypisany będzie opiekun - pracownik NIW-CRSO.
4. Następnie ekspert powinien zapoznać się z wnioskami, mając na uwadze wytyczne oceny wniosków.
5. Kolejnym etapem jest dokonanie oceny merytorycznej, zgodnie z kryteriami oceny.
6. Ocena merytoryczna wniosku dokonywana jest w karcie oceny wniosku w Systemie Obsługi Dotacji.
7. Po zakończonej ocenie wszystkich wniosków oraz otrzymaniu informacji o odbiorze pracy od Opiekuna:
  - a. ekspert przygotowuje protokół zdawczo-odbiorczy i rachunek;
  - b. ekspert przekazuje oryginalne dokumenty w wersji papierowej (podpisane!) do NIW (poczta, kurier, osobiście);
  - c. NIW-CRSO sprawdza protokół zdawczo-odbiorczy oraz rachunek;
  - d. opiekun eksperta przygotowuje dokumenty do przelewu.

PROO

IV. ZASADY OCENY MERYTORYCZNEJ WNIOSKÓW

GENERALNE ZASADY OCENIANIA:

1. Kryteria oceny merytorycznej obowiązujące dla wniosków złożonych w konkursie PROO 2a są następujące:
  - 1) Adekwatność wniosku w odniesieniu do celów Programu;
  - 2) Jakość zaplanowanych działań w odniesieniu do zidentyfikowanych przez organizację potrzeb;
  - 3) Wpływ działań zawartych we wniosku na organizację przygotowującą się do utworzenia kapitału żelaznego;
  - 4) Możliwość realizacji działań zaplanowanych we wniosku;
  - 5) Zasadność planowanych wydatków w stosunku do rezultatów i zakresu działań, które obejmuje wniosek.
2. Jeden ekspert przyznaje maksymalnie 100 punktów.
3. Ekspert ocenia wniosek z dokładnością do 1 pkt.
4. Wniosek uzyskuje pozytywną ocenę merytoryczną jeśli uzyska nie mniej niż 50% punktów w kryterium nr 1.
5. **Wniosek powinien być oceniany kompleksowo – należy go rozumieć jako spójną całość.** Nie należy kierować się tym, że tylko jedna rubryka opisuje odpowiadające jej kryterium. Rzeczy istotne z punktu widzenia każdego z kryteriów mogą znajdować się w wielu częściach wniosku.
6. Jeśli będzie ku temu podstawa, należy odjąć punkty w każdym z kryteriów, tzn. jeśli ta sama przesłanka stanowi podstawę obniżenia punktacji w jednym kryterium, oznacza to, że można obniżyć punktację za tą samą przesłankę w kolejnym kryterium. Bardzo dobrym przykładem mogą być błędy wskazane w opisie potrzeb, które będą rzutowały na plan działań. **Każde kryterium powinno być traktowane niezależnie.**

WAŻNE PRZY OCENIE

- W przypadku każdego z kryteriów **bardzo ważne jest, by punkty były przydzielane w sposób surowy, przemyślany i wyważony.** Każdy punkt powinien być przydzielony za zasługę oraz powinien zostać uargumentowany w karcie oceny.
- **Wymienione pod każdym kryterium podkryteria pełnią jedynie funkcję pomocniczą** – niespełnienie jednego z podkryteriów nie oznacza przyznania 0 punktów za dane kryterium, choć są to dość istotne kwestie które powinny być rozwinięte w każdym dobrze przygotowanym wniosku. Zważywszy na ograniczone środki i jednoczesnym dużym zainteresowaniu konkursem najlepsze wnioski powinny poruszać każde z zagadnień znajdujące się w przedmiotowych podkryteriach.
- **Głównym przedmiotem zainteresowania eksperta powinna być faktyczna ocena planu organizacji** w kontekście zaprezentowania kompleksowych działań zmierzających do przygotowania organizacji do zbudowania w przyszłości kapitału żelaznego. Co więcej jednym z głównych rezultatów każdej organizacji powinien być wypracowany program utworzenia i budowania kapitału żelaznego. Każda organizacja będzie dołączać wypracowany program do sprawozdania końcowego.
- **Ocena merytoryczna jest oceną całego wniosku.** Poszczególne pola w karcie oceny nie są odzwierciedleniem/odbiciem pól tekstowych we wniosku - kryteria i ich uszczegółowienia nie są przypisane do konkretnych pól tekstowych wniosku.
- **W przypadku zauważenia niezgodności którejkolwiek części wniosku (szczególnie dot. opisów i oświadczeń) ze stanem faktycznym** – należy zawrzeć o tym informację w karcie oceny i niezwłocznie zgłosić ten fakt do opiekuna w NIW.

Należy także pamiętać, że:

- **Ocena jest bezwarunkowa** – nie ma możliwości poprawienia wniosku przez wnioskodawcę.
- **W toku oceny merytorycznej działalność wnioskodawcy nie powinna być wartościowana** – organizacje powinny mieć równe szanse na otrzymanie dotacji bez względu na rodzaj prowadzonej działalności pożytku publicznego. Działalność statutowa organizacji może być różnorodna, niszowa, mało znana, ale nie może być oceniana jako gorsza. Oceniający nie powinien ulegać znajdującym się we wniosku emocjonalnym przekazom.
- Przyznanie dotacji oznacza nałożenie na beneficjenta odpowiedzialności, z którą niektóre organizacje mogą sobie nie poradzić. Dlatego oceniając potencjał organizacji należy zastanowić się czy dysponuje ona wystarczającymi zasobami pozwalającymi **udźwignąć ciężar wykonania**

zadania i rozliczenia dotacji. Jeżeli istnieją uzasadnione obawy, że organizacja może mieć problem z wykonaniem zadania i rozliczeniem dotacji to powinno to znaleźć odzwierciedlenie w punktacji.

- We wniosku ma być widoczna dusza organizacji – a nie znakomita technologia pisania wniosku. Mało specjalistyczny język, czy nawet błędy językowe we wniosku nie powinny wpływać na jego ocenę merytoryczną.

V. KRYTERIA OCENY MERYTORYCZNEJ WNIOSKÓW

l.p.	Kryterium	Liczba punktów
1.	Adekwatność wniosku w odniesieniu do celów Programu: – potrzeby organizacji w odniesieniu do utworzenia kapitału żelaznego zostały precyzyjnie zidentyfikowane i w sposób wyczerpujący uzasadnione, – założenia planu działania (rozwoju organizacji) w odniesieniu do procesu przygotowania do utworzenia kapitału żelaznego są adekwatne do celów PROO.	25
2.	Jakość zaplanowanych działań w odniesieniu do zidentyfikowanych przez organizację potrzeb, w tym: – działania obejmują kompleksowy plan przygotowania organizacji do budowy kapitału żelaznego, w szczególności w zakresie rozwoju instytucjonalnego, – działania pozwalają na przygotowanie się organizacji do pozyskania darczyńców i donatorów prywatnych i instytucjonalnych, którzy zapełnią w przyszłości wkład do kapitału żelaznego, – działania obejmują przygotowanie administracyjno-operacyjne organizacji do utworzenia i zarządzania kapitałem żelaznym, – działania obejmują przygotowanie dokumentacji prawno-księgowej niezbędnej do utworzenia kapitału żelaznego, – działania przewidują opracowanie strategii inwestycyjnej w zakresie zarządzania finansami przyszłego kapitału żelaznego, – działania przewidują rozwój zasobów ludzkich Wnioskodawcy w zakresie aspektów związanych z budowaniem kapitału żelaznego, – działania przewidują budowę koalicji na rzecz nowotworzonego kapitału żelaznego angażującej partnerów Wnioskodawcy (reprezentujących zarówno sektor prywatny, publiczny jak i pozarządowy), – działania przewidują spójny plan promocyjno-marketingowy na rzecz utworzenia kapitału żelaznego, – działania przewidują opracowanie programu wykorzystania kapitału żelaznego w przyszłej działalności organizacji (zarówno w wymiarze realizacji celów statutowych Wnioskodawcy jak i w zakresie rozwoju instytucjonalnego).	25
3.	Wpływ działań zawartych we wniosku na organizację przygotowującą się do utworzenia kapitału żelaznego, w tym: – realizacja działań pozwoli na wszechstronne przygotowanie się Wnioskodawcy do utworzenia kapitału żelaznego, w tym pozwoli zagwarantować w przyszłości środki ze źródeł zewnętrznych stanowiących podstawowy wkład do kapitału, a także zbudować trwałą koalicję podmiotów współpracujących na rzecz efektywnego wykorzystania i powiększania kapitału żelaznego, – potencjalne utworzenie kapitału żelaznego w przyszłości gwarantuje istotny wpływ na przyszłą realizację celów statutowych organizacji oraz jej wzmocnienie instytucjonalne, – wskaźniki rezultatu i zaproponowane metod pomiaru ich osiągnięcia są przejrzyste i adekwatne do zaplanowanych działań,	20

	– wniosek zawiera wiarygodny plan utrzymania trwałości rezultatów.	
4.	Możliwość realizacji działań zaplanowanych we wniosku, w tym: – potencjał kadrowy, techniczny, ekonomiczny Wnioskodawcy gwarantuje wykonalność przedstawionego planu działań, – harmonogram działań jest realny, – adekwatność sposobu zarządzania realizacją zaplanowanych działań, – trafność i wszechstronność analizy ryzyka (wniosek zawiera informację, nt. czynników, które mogą negatywnie wpłynąć na przyszłą możliwość utworzenia kapitału żelaznego oraz działaniach zaradczych).	20
5.	Zasadność planowanych wydatków w stosunku do rezultatów i zakresu działań, które obejmuje wniosek. Ocenie podlega czy zaplanowane wydatki są: – bezpośrednio związane z realizacją działań przygotowawczych do utworzenia kapitału żelaznego, – niezbędne do osiągnięcia rezultatów, racjonalne i efektywne, zgodne z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, odpowiadające cenom rynkowym.	10
	Suma punktów oceny merytorycznej wniosku wstępnego	100

Kryterium nr 1. Adekwatność wniosku w odniesieniu do celów Programu.

Ocena tego kryterium jest zasadniczym elementem oceny merytorycznej wniosków. By uzyskać pozytywną ocenę merytoryczną wniosek musi otrzymać nie mniej niż 50% punktów w Kryterium nr 1.

Dla organizacji, która złożyła wniosek w ramach konkursu PROO 2a punktem wyjścia powinno być określenie realnych potrzeb w odniesieniu do utworzenia kapitału żelaznego. Przedstawione we wniosku potrzeby w tym zakresie organizacja powinna w pierwszej kolejności zdiagnozować, następnie je opisać oraz w sposób wyczerpujący uzasadnić.

Każda organizacja powinna również poddać pod rozważanie czy jest gotowa na podjęcie się tematu związanego z utworzeniem oraz późniejszym zarządzaniem kapitałem żelaznym.

Ekspert powinien odnaleźć we wniosku odpowiedzi na następujące pytania: „W jakim celu organizacja chce utworzyć kapitał żelazny?” oraz „Jakie są jej potrzeby w zakresie utworzenia kapitału żelaznego?”.

Przy wyliczeniu oceny punktowej w kryterium nr 1 przydatne są dwa podkryteria:

Podkryterium 1

- ✓ Czy potrzeby organizacji w odniesieniu do utworzenia kapitału żelaznego zostały precyzyjnie zidentyfikowane i w sposób wyczerpujący uzasadnione?

W przypadku pisania standardowego wniosku o dofinansowanie punktem wyjścia dla organizacji powinno być przedstawienie diagnozy. W przypadku wniosków w priorytecie 2a diagnozą będzie opis problemu z jakim boryka się wnioskodawca oraz potrzeby które chciałby zaspokoić lub rozwiązać. W związku z powyższym zagadnieniom tym poświęcona jest w dużej mierze rubryka „Problemy i potrzeby wnioskodawcy”. To tam powinna zostać nakreślona sytuacja organizacji.

Warto również odpowiedzieć na pytania, czy:

- a. We wniosku zostały wskazane kluczowe problemy oraz potrzeby organizacji w kontekście zasadności utworzenia, po okresie przygotowawczym kapitału żelaznego?
- b. We wniosku został wskazany cel utworzenia kapitału w kontekście realizacji celów statutowych organizacji?
- c. Przedstawiony we wniosku opis jest uzasadniony i wiarygodny – w miarę możliwości organizacja powinna opierać się na obiektywnych przesłankach?

Podkryterium 2

- ✓ Czy założenia planu działania (rozwoju organizacji) w odniesieniu do procesu przygotowania do utworzenia kapitału żelaznego są adekwatne do celów PROO?

Rolą ekspertów jest zbadanie czy dany wniosek wpisuje się w przedmiot konkursu, czyli czy działania obejmują przygotowanie Wnioskodawcy do przyszłościowego utworzenia kapitału żelaznego, a nie są nakierowane na utworzenie kapitału. Jest to bardzo istotna różnica, ponieważ część wniosków może zostać złożona na działania które mają zasilić istniejący kapitał. Część organizacji będzie chciała przeznaczyć dotację na działania które wygenerują środki finansowe, które zgodnie z regulaminem będą stanowiły przychód. Należy pamiętać o dwóch zasadach:

- Ewentualne przychody Beneficjent może przeznaczyć wyłącznie na działania zgodne z katalogiem wydatków wskazanym w budżecie wniosku. Wydatkowanie osiągniętych przychodów niezgodnie z przeznaczeniem uznaje się za dotacje pobraną w nadmiernej wysokości.
- Dotacje w ramach konkursu nie mogą zostać przeznaczone na wpłatę do istniejącego lub nowotworzonego kapitału żelaznego. Niedozwolone jest poczynanie za środki z dotacji inwestycji np. w nieruchomości, akcje, obligacje. Nie stanowi to bowiem przygotowania się do budowania kapitału żelaznego, natomiast jest już samym procesem jego tworzenia.

Należy pamiętać, że **Głównym celem Programu** jest wsparcie rozwoju instytucjonalnego organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie udziału tych organizacji w życiu publicznym i upowszechnianiu demokratycznych norm obywatelskości. Cel główny jest wypełniany poprzez realizację celów szczegółowych:

1. Wzrost zaangażowania obywateli i organizacji obywatelskich w życie publiczne;
2. Wzmocnienie organizacji obywatelskich w wymiarze strategicznym;
3. Poprawa stabilności finansowej organizacji obywatelskich.

W przypadku priorytetu 2a dofinansowanie powinny uzyskać organizacje których celem będzie przygotowanie i realizacja działań zmierzających do zbudowania po okresie przygotowawczym, w oparciu o lokalne środowisko organizacji, jej partnerów społecznych i publicznych, początkowych kapitałów żelaznych organizacji obywatelskich. Wsparciem będą mogły zostać objęte działania tych organizacji, które zaprezentują wykonalny plan działań przygotowawczych do utworzenia kapitału żelaznego. Istotnym elementem, który powinien być brany pod uwagę przy wyborze wniosków do dofinansowania jest gotowość aplikujących podmiotów do zbudowania międzysektorowej koalicji na rzecz utworzenia kapitału żelaznego.

Ekspert powinien negatywnie ocenić wniosek gdy:

- a. wniosek nie wpisuje się w cele PROO;
- b. we wniosku brak jest zaplanowanych działań w odniesieniu do przygotowania organizacji do zbudowania kapitału żelaznego. **Te dwa komponenty koniecznie muszą pojawiać się we wniosku, by mógł on uzyskać ocenę pozytywną.**

Ekspert powinien w szczególności negatywnie ocenić:

- wnioski, których jedynym celem jest wpłata do istniejącego lub nowo utworzonego kapitału żelaznego, ponieważ jest to niezgodne z Regulaminem;
  - wnioski, których głównym celem jest zarabianie oraz finansowanie działalności gospodarczej, ponieważ jest to niezgodne z Regulaminem. Co więcej, bezpośrednim celem nie może być przygotowanie organizacji do prowadzenia działalności gospodarczej.
- c. wniosek nie zawiera opisu potrzeb w kontekście przygotowania organizacji do budowy kapitału żelaznego;
  - d. wniosek nie przewiduje działań odpowiadających przedstawionym potrzebom organizacji.

Kryterium nr 2. Jakość zaplanowanych działań w odniesieniu do zidentyfikowanych przez organizację potrzeb.

Dokonując oceny drugiego kryterium merytorycznego należy przede wszystkim zwrócić uwagę na Część B Wniosku – informacje o zadaniu. To tam powinny zostać opisane poszczególne działania wraz ze wskazaniem zaplanowanego okresu ich realizacji.

Jest to jeden z najistotniejszych obszarów wniosku. To dzięki właściwie zaprojektowanym działaniom mogą zostać zrealizowane cele Programu, ale również osiągnięte zaplanowane wskaźniki. W związku z powyższym należy zwrócić uwagę by wszystkie z nich były spójne z opisanymi wcześniej potrzebami oraz odnosić się bezpośrednio do kompleksowego przygotowania do utworzenia kapitału żelaznego. Na poszczególne działania może składać się realizacja różnych zadań prowadzących do osiągnięcia konkretnych produktów. W kompleksowo przygotowanym wniosku do poszczególnych działań powinny być wskazane osoby odpowiedzialne za zarządzanie jego poszczególnymi elementami oraz powinno być opisane w jaki sposób będą te działania wdrażane.

We wniosku powinny być wymienione i opisane w porządku logicznym wszystkie planowane działania. Kompleksowo przygotowany wniosek powinien w swojej zawartości zawierać wymienione poniżej elementy. Należy mieć jednak na uwadze, że brak któregośkolwiek z elementów nie powinien być przesłanką do odrzucenia wniosku. Każdy plan działań jest indywidualny i powinien być dostosowany do konkretnego podmiotu który złożył wniosek. Dlatego też, przedstawione przez różne podmioty zakresy działań będą różniły się między sobą.

Jednak główny ich trzon powinien zawierać takie elementy jak:

- ✓ działania obejmujące kompleksowy plan przygotowania organizacji do budowy kapitału żelaznego. Jest to najważniejszy element planowanych działań. Należy ocenić czy działania są nie tylko kompleksowe, ale też ze sobą spójne, nie stanowią losowej zbitki działań lub listy życzeń, a tworzą spójną całość i harmonijnie odpowiadają zarówno potrzebom nakreślonym we wniosku jak i specyfice danej organizacji. Dodatkowo należy mieć na uwadze, że zgodnie z regulaminem każda organizacja będzie musiała dołączyć opracowaną strategię do sprawozdania końcowego.
- ✓ działania pozwalają na przygotowanie się organizacji do pozyskania darczyńców i donatorów prywatnych i instytucjonalnych, którzy zapełnią w przyszłości wkład do kapitału żelaznego.
- ✓ działania obejmują przygotowanie administracyjno-operacyjne organizacji do utworzenia i zarządzania kapitałem żelaznym.

- ✓ działania obejmują przygotowanie dokumentacji prawno-księgowej niezbędnej do utworzenia kapitału żelaznego.
- ✓ działania przewidują opracowanie strategii inwestycyjnej w zakresie zarządzania finansami przyszłego kapitału żelaznego.
- ✓ działania przewidują rozwój zasobów ludzkich Wnioskodawcy w zakresie aspektów związanych z budowaniem kapitału żelaznego.
- ✓ działania przewidują budowę koalicji na rzecz nowotworzonego kapitału żelaznego angażującej partnerów Wnioskodawcy (reprezentujących zarówno sektor prywatny, publiczny jak i pozarządowy).
- ✓ działania przewidują spójny plan promocyjno-marketingowy na rzecz utworzenia kapitału żelaznego.
- ✓ działania przewidują opracowanie programu wykorzystania kapitału żelaznego w przyszłej działalności organizacji (zarówno w wymiarze realizacji celów statutowych Wnioskodawcy jak i w zakresie rozwoju instytucjonalnego).

Z przedstawionego powyżej zakresu oraz biorąc pod uwagę jego złożoność eksperci powinni zwracać uwagę, czy dana organizacja jest gotowa do zbudowania kapitału żelaznego oraz czy realne jest przez tę organizację późniejsze jego zarządzanie. Należy mieć również świadomość, że w związku z wysokością dostępnych środków dofinansowanie otrzymają najlepiej przygotowane wnioski, czyli te, które będą zawierały plan działań, który będzie najbardziej kompleksowy.

Najważniejsze jest zweryfikowanie, czy planowane działania przyczynią się do realnego przygotowania wnioskodawcy do zbudowania kapitału żelaznego i czy wynikają one z opisanych przez niego potrzeb.

Kryterium nr 3. Wpływ działań zawartych we wniosku na organizację przygotowującą się do utworzenia kapitału żelaznego.

W przypadku oceny tego kryterium elementy na które należy zwrócić uwagę można podzielić na cztery podkryteria, odpowiadając na następujące pytania:

- ✓ Czy realizacja działań pozwoli na wszechstronne przygotowanie się Wnioskodawcy do utworzenia kapitału żelaznego, w tym pozwoli zagwarantować w przyszłości środki ze źródeł zewnętrznych stanowiących podstawowy wkład do kapitału, a także zbudować trwałą koalicję podmiotów współpracujących na rzecz efektywnego wykorzystania i powiększania kapitału żelaznego?

Rolą ekspertów jest poddanie ocenie czy działania, które zostały zaplanowane we wniosku dają realną szansę na faktyczne przygotowanie się wnioskodawcy do utworzenia kapitału żelaznego po zakończeniu okresu realizacji zadania publicznego. Ekspert musi ocenić czy na podstawie przedstawionego opisu organizacja rokuje na pozytywne wprowadzenie w życie wypracowanych strategii, dokumentów, procedur w przyszłości. Należy ocenić czy organizacja przewidziała wszechstronny plan, a nie tylko skupiła się na jednym elemencie tego planu. Ważne jest by organizacja nawiązała sieć partnerstw, które zaowocują i przyczynią się do przyszłego budowania kapitału.

- ✓ Czy potencjalne utworzenie kapitału żelaznego w przyszłości gwarantuje istotny wpływ na przyszłą realizację celów statutowych organizacji oraz jej wzmocnienie instytucjonalne?

Rolą ekspertów jest ocenić czy metody pozyskania kapitału, jego ewentualna wielkość oraz wypracowany plan działania będą istotne z punktu widzenia realizacji w przyszłości celów statutowych danej organizacji. Czy utworzenie kapitału żelaznego wzmocni daną organizację oraz czy pozwoli rozwiązać przedstawione problemy?

- ✓ Czy wskaźniki rezultatu i zaproponowane metody pomiaru ich osiągnięcia są przejrzyste i adekwatne do zaplanowanych działań?

Rolą ekspertów jest dokonanie oceny przedstawionych we wniosku rezultatów oraz metod ich pomiaru. Rezultaty to bezpośrednie efekty realizacji poszczególnych działań. Rezultaty mogą mieć charakter ilościowy lub jakościowy. Obrazują one: jakie efekty mają przynieść zaplanowane działania, w jaki sposób będą one mierzone oraz w jaki sposób odpowiadają na potrzeby opisane w pierwszej części wniosku. Ważne jest, aby poszczególne rezultaty były konkretne i realne do osiągnięcia. Jest to niezwykle ważne w związku z systemem rozliczania przez rezultaty. Źle zaplanowane rezultaty już na początku pisania wniosku sprawiają, że organizacja będzie miała poważny problem podczas składania sprawozdania na zakończenie realizacji zadania publicznego.

Wzór wniosku jest tak skonstruowany, że do każdego zaplanowanego działania musi być przyporządkowany co najmniej jeden rezultat. Co więcej każdy ze wskaźników musi być przedstawiony w ujęciu liczbowym, przy którym jest podana wartość bazowa, wartości pośrednie i wartość docelowa. Do każdego z rezultatów wnioskodawca musi przedstawić opis, musi wskazać w jaki sposób będzie on mierzony oraz na podstawie jakich źródeł będzie można zweryfikować poziom jego osiągnięcia.

1. **Każde zaprezentowane działanie musi mieć swój rezultat** – wskaźnik rezultatu.
2. **Wskaźnik rezultatu musi być wymierny** – musi być wyrażony w wartości liczbowej.
3. **Wskaźnik rezultatu musi mieć wartość bazową** (wynoszącą często po prostu „0”), **wartość pośrednią** (jeśli zadanie będzie realizowane w perspektywie trzyletniej) **oraz wartość docelową** (odzwierciedlającą cel do którego Wnioskodawca dąży). Najczęściej wnioski mają również wartość pośrednią, która opisuje kamienie milowe osiągane przy dążeniu do osiągnięcia wartości docelowej.
4. **Każdy wskaźnik rezultatu musi zostać odpowiednio opisany**. Konieczne jest podanie działania, do którego dany wskaźnik się odnosi, a także podanie szczegółowego opisu metod jego pomiaru. Konieczne jest też podanie źródła danych służących do pomiaru wskaźnika.

Przykład						
Lp.	Nazwa	Jednostka	Wartość bazowa	2021	2022	Wartość docelowa
1.	Specjalistyczne szkolenia personelu					
Wskaźnik	Liczba osób przeszkolonych z zakresu Fundraisingu	Uczestnicy szkolenia (szt.)	0	2	5	6
Szczegółowy opis wskaźnika i metod jego pomiaru	Wskaźnik polega na przeszkoleniu pracowników organizacji z zakresu fundraisingu. Jego pomiar będzie monitorowany za pomocą zebrania podpisów na liście obecności od uczestników szkolenia, otrzymanie dowodu zakupu usługi szkoleniowej oraz poprzez wydane certyfikaty dla uczestników.					
Źródło danych służących do pomiaru wskaźnika	Lista obecności, dowód zakupu usługi szkoleniowej, certyfikaty					

Powyższy przykład obrazuje sytuację, w której w momencie rozpoczynania zadania nikt w organizacji nie dysponował wiedzą na temat pozyskiwania środków finansowych. Organizacja zaplanowała w pierwszym roku realizacji zadania (2021) przeszkolenie 2 osób z zakresu fundraisingu. W roku 2022 Organizacja zaplanowała, że specjalistyczne szkolenie ukończy kolejne trzy osoby, co na koniec roku da łącznie pięć osób. W ostatnim okresie Organizacja planuje przeszkolić jeszcze jedną osobę. Wartość docelowa w tym przykładzie świadczy, że w trakcie realizacji trzyletniego projektu organizacja przeszkoli łącznie sześć osób.

Przykład						
Lp.	Nazwa	Jednostka	Wartość bazowa	2021	2022	Wartość docelowa
1.						
Działanie	Opracowanie Programu utworzenia i budowania kapitału żelaznego					
Wskaźnik	Program utworzenia i budowania kapitału żelaznego	Zaawansowanie prac nad ukończeniem dokumentu (%)	0	25	75	100
Szczegółowy opis wskaźnika i metod jego pomiaru	Wskaźnik polega na opracowaniu Programu strategii utworzenia i budowania kapitału żelaznego. Przygotowywanie dokumentu zaplanowano przez cały okres realizacji zadania publicznego. Ocena realizacji wskaźnika będzie wykonywana na podstawie podpisanej corocznie Uchwały Zarządu zatwierdzającej postęp prac nad dokumentem oraz ostatecznie przyjęty dokument.					
Źródło danych służących do pomiaru wskaźnika	Uchwała Zarządu zatwierdzająca dokument, protokół zdawczo-odbiorczy wykonanej usługi, wydrukowany Program					

W powyższym przykładzie widzimy, że Organizacja zaplanowała opracowanie dokumentu pt. „Program utworzenia i budowania kapitału żelaznego”. Cały proces pracy nad dokumentem został rozłożony w czasie, tak by finalna wersja dokumentu powstała na zakończenie projektu. Zgodnie z powyższą tabelą,

po pierwszym roku ma zostać opracowane 25% dokumentu, po drugim roku 75 %, a na koniec 2023 roku ma być gotowy w całości.

Mając powyższe na uwadze rolą ekspertów jest dokonanie oceny, czy rezultaty są:

- realne;
- weryfikowalne;
- mierzalne, czyli takie które pozwolą na ocenę poziomu ich osiągnięcia.

Rezultaty są kluczowe w procesie rozliczania projektu, dlatego należy zwrócić szczególną uwagę na poprawność ich formułowania oraz określenia sposobów ich monitorowania i dokumentowania.

- ✓ wniosek zawiera wiarygodny plan utrzymania trwałości rezultatów.

Kolejnym podkryterium na które należy zwrócić uwagę podczas dokonywania oceny wniosków jest zweryfikowanie szansy na zachowanie trwałości wypracowanych przez organizację rezultatów. Zakończenie okresu finansowania nie powinno być zakończeniem przygody organizacji z kapitałem żelaznym, a powinno stanowić początek do właściwego pozyskiwania funduszy i rozpoczęciem wcielania w życie wypracowanej strategii.

Kryterium 4. Możliwość realizacji działań zaplanowanych we wniosku.

W przypadku oceny czwartego kryterium elementy na które należy zwrócić uwagę można podzielić na następujące podkryteria odpowiadając na następujące pytania:

- ✓ Czy potencjał kadrowy, techniczny, ekonomiczny Wnioskodawcy gwarantuje wykonalność przedstawionego planu działań?

W tym podkryterium ekspert ma za zadanie ocenić czy opisane we wniosku działania są możliwe do zrealizowania. Czy wskazany we wniosku potencjał do realizacji zaplanowanego zadania danej organizacji jest wystarczający. Należy zwrócić szczególną uwagę na takie elementy jak:

- Opisane **zasoby materialne**, mając na myśli siedzibę, lokal, ewentualny sprzęt czy wyposażenie.
- Opisane **zasoby kadrowe**, w tym doświadczenie poszczególnych osób: członków organizacji, pracowników etatowych, współpracowników czy wolontariuszy. Należy mieć na uwadze, że na etapie składania wniosku nie jest konieczne podawanie imion i nazwisk konkretnych osób. Nie jest błędem określenie wymagań, jakie powinna spełnić osoba zaangażowana przy danym zadaniu. Najważniejsze jest, aby doświadczenie oraz kwalifikacje danej osoby odpowiadały zakresowi i charakterowi określonego zadania, jak również były adekwatne do określonego stanowiska.
- Opisane **zasoby finansowe**, w tym źródła finansowania, wynik finansowy, aktualne formy pozyskiwania środków.
- Opisana **wiedza i doświadczenie**, zarówno w odniesieniu do aspektów merytorycznych prowadzonej działalności jak i zarządzania, np. projektami, finansami itp.
- Opisana **współpraca z innymi podmiotami**, np. z biznesem, innymi organizacjami pozarządowymi czy sektorem publicznym.

- ✓ Czy harmonogram działań jest realny?

Rolą eksperta jest ocenienie czy wszystkie zaplanowane działania są odpowiednio rozplanowane w czasie. Czy harmonogram jest realny, a działania możliwe do zrealizowania w określonych przedziałach czasowych. Czy istnieje wysokie ryzyko naruszenia terminów realizacji zadań?

- ✓ Czy wnioskodawca zaplanował i opisał adekwatny sposób zarządzania realizacją zaplanowanych działań?

Ekspert powinien ocenić przedstawiony przez organizację sposób zarządzania zaplanowanymi działaniami, a mianowicie: kto oraz jakimi metodami będzie zarządzał realizacją zaplanowanych działań?

W jaki sposób będą podejmowane decyzje? We wniosku powinna pojawić się informacja o osobach odpowiedzialnych za zarządzanie realizacją zaplanowanych działań oraz finansami. Ważne jest również, aby opisać sposób monitorowania postępów realizowanych działań, wskaźników oraz budżetu.

- ✓ Czy wnioskodawca zaprezentował trafną oraz wszechstronną analizę ryzyka (wniosek zawiera informację, nt. czynników, które mogą negatywnie wpłynąć na przyszłą możliwość utworzenia kapitału żelaznego oraz działaniach zaradczych)?

W nawiązaniu do tego podkryterium ekspert powinien ocenić opis głównych ryzyk, które mogą mieć negatywny wpływ na realizację zaplanowanych działań lub osiągnięcie założonych rezultatów. Analiza ryzyka powinna zawierać również sposoby zapobieganie poszczególnym zagrożeniom, które powinny być opisane przez wnioskodawcę. W wielu wnioskach organizacje pomijają, tak ważną w punkcie widzenia późniejszej realizacji zadania analizę ryzyka. Stanowi to przesłankę do obniżenia punktacji w przedmiotowym kryterium.

PROO

Kryterium nr 5. Zasadność planowanych wydatków w stosunku do rezultatów i zakresu działań, które obejmuje wniosek.

Kryterium to obejmuje szczegółową analizę budżetu przedstawionego we wniosku. Kluczowe jest, by wydatki zaplanowane przez Wnioskodawcę były zgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz Regulaminem Konkursu.

W przypadku tego kryterium ekspert powinien wziąć pod uwagę dwa podkryteria odpowiadając na następujące pytania:

- ✓ Czy zaplanowane wydatki są bezpośrednio związane z realizacją działań przygotowawczych do utworzenia kapitału żelaznego?
- ✓ Czy zaplanowane wydatki są niezbędne do osiągnięcia rezultatów, racjonalne i efektywne, zgodne z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, odpowiadające cenom rynkowym?

Rozpisując powyższe podkryteria i podsumowując tę część karty, podczas oceny należy zwrócić uwagę na to, czy wydatki są:

1. Bezpośrednio związane z działaniami przygotowawczymi do budowania kapitału żelaznego?
2. Niezbędne do osiągnięcia zakładanych rezultatów?
3. Racjonalne i efektywne?
4. Zgodne z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów?
5. Odpowiadające cenom rynkowym?

W sytuacji stwierdzenia, że dany wydatek jest nieracjonalny, został przeszacowany lub nie wpisuje się w cele Programu należy go zakwestionować poprzez wypełnienie tabeli: „**Kwestionowane pozycje wydatków**”. Należy w tym miejscu wybrać z listy nazwę wydatku, wskazać jaka wielkość wydatku jest możliwa do pokrycia z dotacji oraz uzasadnić swoją decyzję.

WYDATKI INWESTYCYJNE

Istotne jest również, by wnioskodawca w odpowiedni sposób odróżnić koszty bieżące od kosztów inwestycyjnych. Wnioskodawca powinien to zrobić poprzez wybranie opcji „TAK” lub pozostawienie

pustej rubryki w ostatniej kolumnie znajdującej się w budżecie. **Poprzez wydatki inwestycyjne rozumiemy środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne powyżej 10 000 zł.**

Zgodnie z Ustawą o Rachunkowości **wartości niematerialne i prawne** – rozumie się jako nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki, a w szczególności:

- ✓ autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje, koncesje,
- ✓ prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych oraz zdobniczych,
- ✓ know-how.

Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się również nabytą wartość firmy oraz koszty zakończonych prac rozwojowych.

Środki trwałe – rozumie się przez to rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki, w szczególności:

- ✓ nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego,
- ✓ maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy,
- ✓ ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- ✓ inwentarz żywy.

Błędne określenie kosztów jako inwestycyjne lub nie, powinno stanowić podstawę do odjęcia punktów. Jest to szczególnie istotne, gdyż na podstawie budżetu z wniosku ustalana jest kwota dotacji w podziale na środki na działalność bieżącą oraz wydatki inwestycyjne. Błędna kwalifikacja wydatków może skutkować brakiem możliwości przekazania dotacji na dany cel.

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Z uwagi na przepisy prawa powszechnie obowiązującego niedopuszczalne jest finansowanie działalności gospodarczej z dotacji otrzymanej w ramach PROO.

VI. O czym należy pamiętać przed zatwierdzeniem karty oceny?

1. Zawsze należy sprawdzić czy punkty w poszczególnych kryteriach zostały przyznane!
2. Każde obniżenie punktacji musi zostać uzasadnione – należy wskazać za co obniżono punktację!
3. Nie kopiować uzasadnień z innych kryteriów.
4. Nie wpisywać „jak wyżej”.
5. Każda ocena musi być zindywidualizowana.
6. Unikać zdań wielokrotnie złożonych, języka obraźliwego, potocznego.
7. Należy oceniać zgodnie z wytycznymi.
8. Poprawność językowa – przed zatwierdzeniem karty należy ją przeczytać!

